

CULTUUR & MEDIA & WETENSCHAP | UW GIDS VOOR HART EN HOOFD

ds2

DE STANDAARD · DONDERDAG 1 DECEMBER 2016

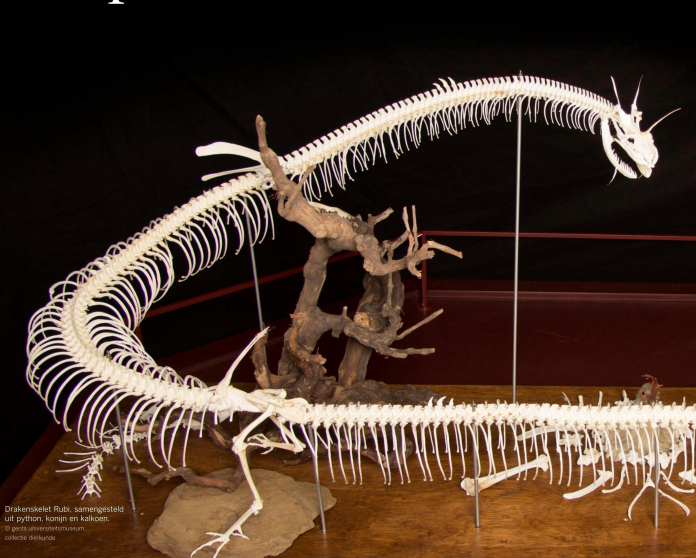

Draken bestaan

Het **Stam**
in Gent toont
ze in al hun glorie

Stam Gent toont fabeldier in al zijn gedaanten

Afspraak met de draak

Drakenskelet Rubi, samengesteld uit pythons, konijnen en kakken. © 2016 Universiteit Gent, collectie Dierstudies

Zoals wij ze kennen, zijn draaken vreeswekkende vuurspuwende monsters. Bij de Aziaten zijn ze soms zo voorkomend de mens te helpen. Draaken bestaan niet en toch zijn ze overal.

Iedereen ontwerpt ze op zijn manier om zijn angsten te bestrijden. **GEERT SELLS**

Op het eind van de tentoonstelling *Draaken* komen we te weten waarom de draak zo'n lieverd is. Hij is voorgelopen uit de latente angsten en de grensoverschrijdende verbeelding van onze voorouders. Dat is de eerste vruchtbare met die oerstructuren voortbracht als eenhoorns, troelen, weervolven en fenixen.

De draak is samengesteld uit verschillende dieren, met expomaker Tereza van Dijk. In verschillende culturen heeft hij uiteenlopende vormen gekregen. Het voorkomen zoals wij dat kennen, heeft te maken met de middeleeuwse kruisvaarders. Die waren geschrokken toen ze voor het eerst een krokodiltenk zag.

Ze troont een mee naar een opstelling met glazen potten. Daarin zijn enkele vrienden uit het dierenrijk bewaard. Alles wat we slecht vinden, komt overwegend uit het departement reptielen. De 'draac vol', die in de expo op sterk water staat, kan vliegen. De 'varanans meren' heeft een gevorkte tong. Een insect van greensen een halve centimeter, met de gewoonte aanstell-

ge naam 'grote bombardierkever'; is de enige in het dierenrijk die vuur afscheidt. Al het diertje zich bedrijft vocht, met het twee stoffen in zijn achterlijf die vervolgens explosoren.

Ziebaar de catalogus waar de mens zijn inspiratie haalde. De Gentse wetenschapper Dominiek Verschelde deed het onlangs nog eens over. Op de tentoonstelling is zijn 'Bub' te zien, een 'vreesucht drakenskelet' dat is samengesteld uit 300 weervolven en 120 ribben van diverse dieren. De basis is van een pythos, met daarop de botten van een konijn en een kip. Voor de poezies moest men wachten tot na Kerst: die zijn van een kalfhoorn.

In onze fantasie is een draak een gedrocht met schubben, met liefst nog wat zieleke op zijn puntjes, een groter tong, vleugels en gehuld in een parfum van zwavellicht. Het is niet moeders mooiste. Bovendien is hij niet te vertoveren. Niemand heeft er ooit één gezien, daarom maakten we onszelf wijf bij al zo kluis van dat hij zich niet het oog ontloot. Voor ons leefomfort verbanden we hem naar zeven en woeftien. Hoewel hij ook wel eens bij het securityteam aangetroffen werd om schatten te bewaken.

Onderwereld

Will een draak een beetje ernstig genomen worden, dan heeft hij bij voorkeur meesters kunnen. Reintje met twee kinderen is terug te voeren op een eenjarige teeling. 'Malakings' van de natuur, zo dacht de mens lang, waren het werk van de diavol. Geen wonder dat de draak met alle zonden van Israël en ontbreken werd geassocieerd. Zij zijn draaken met drie en zelfs zeven koppen.

In onze van religie doorzongen cultuur

De grafische evolutie van de draak in de geschiedenis

wemelt het van heiligtatenderen waar de draak en bijrij in krijt. Sint-Joris en Sint-Michael rijden aan een spies, bij tal van Mariabeelden lijf hij regent onder de zoom van een kleed te riezigen. Op een beeld van de heilige Dymphia heeft hij de gedante van een hoofd aangenomen en ligt hij behoorlijk geel naar de heilige te loonen. De draak staat voor het bewaken van de verleiing. Op een schilderij van *De laatste oordeel* stellen de zeven bren van de draak de zeven hoofdzonden voor.

Soms wordt de draak ook aangetroffen in het securityteam om schatten te bewaken

Tu hebben we de draak in onze cultuur ook voor eigen profijt aangewend. Met zijn afschrikwekkende tronk is hij de bewaker die belagers moet afhouden. Op het beeltof van Kent verkondigt hij al sinds de veertiende eeuw de boodschap: hier waakt ik. De Noormannen monterden draakenkoppen op hun snaken om de vijand angst in te boezemen.

In de oostere cultuur is de draak telwet oorspronkelijk. Hij is de verbliffingsofficier tussen de aarde, de onderwereld en de heparakosfen. Met zijn magische krachten kan hij de mens helpen, maar hij kan ook vernietigen. De expo heeft een prachtige paradijsboom en enkele stadsoptreken met draakenkroelen. Let op de tekenen van de draak. Vier termen doen zich voor op eenzelfde gewaad, vijf op een ketterlijk. De sensatie is een eigenlijke draakenkroel van Al Weert (zie cover).

De tentoonstelling legt nog meer verbanden naar het verleden. Ze belicht het eriged zoals dat nog steeds leeft bij het Draaksteken in Beesje en de Kwelkerparade in Tienen. De doodens van Mene brengen nog jaartiks duizenden inwoners op de been om de draak te zien verslinden en een haar uit zijn staart te plukken, dat brengt geluk.

De draak heeft met gemak de sprong gemaakt naar de digitale cultuur. In een game room staan tien stations opgesteld, die 35 jaar draakenkamen in beeld brengen. *Adventures van Atari* uit 1979 is een stapel ploeds waarin men met enige poede wil het silhouet van een draak herkennen, die van *The Elder Scrolls* ontmoet je zelfs in je nachtmerties liever niet. De rol van de draak is veranderd van een lief draake als Spry tot een gemmerlijk waar zich een heel rollenspel rond ontwikkelt.

Draaken, tot 28/12 in het Stam in Gent
 ●●●● Peter Nissen & Sanna Verdoorn
 Draaken. Uitgeverij Vantih, 176 blz.

Muziek

Taylor Swift verdiende het meest van alle popsterren

Met brave countrypop word je rijk. © 2016

Lieftredens en commerciële lifestyledeals werden steeds belangrijker als inkomstenbron voor muzikanten, blijkt uit Forbes' jaarlijks lijstje van grootverdieners.

Honderdveertig miljoen dollar kreeg popkoningin Taylor Swift in een jaar tijd op haar bankrekening. Dat analyseerde, zoals elk jaar, zakenblad *Forbes*. Swift is daarmee de grootsteverdiener in de muziekwereld en meteen ook de celebrity die wereldwijd het meest lucratieve jaar achter de rug heeft. Nochtans bracht Swift niet eens een nieuw album uit. Haar

inkomsten kwamen vooral uit haar wereldtournee en haar commerciële deals met Apple, Diet Coke en Keds. Ook de nummers die ze maakte voor andere artiesten zoals Rihanna, leverden haar een stevige beurs zakgeld op.

One Direction
 Op de tweede plaats bij de best verdienende muzikanten staat jongensgroep One Direction, met 110 miljoen, vooral tourneetours. Zij worden gevolgd door Adele, die tussen juni 2015 en juni 2016 zo'n tachtig miljoen binnenhaalde, en zij is een van de weinigen bij wie dat geld nog vooral uit de verkoop van albums komt. Madonna, op vier, haalde haar 70

miljoen voor een groot deel uit haar tournee en uit parfum- en mode deals. En ook Rihanna, die met 75 miljoen op vijf staat, schreef aan bij lifestyledeals, met deals met Dior, Puma en Samsung.

Niet representatief
 De top vijf mag dan wel vruwelijke klinken, bij is niet representatief, want uiteindelijk tellt de top 100 maar zeven vrouwen. Beroemd staat pas op 17, met 54 miljoen, maar dat komt omdat haar Formation World Tour bijna volledig buiten de meetperiode viel. De tournee bracht haar bijna vijf miljoen dollar per bezochte stad, en daarmee weet je nu al dat

ze volgende jaar in de hogere regionen zal belanden.

Een opvallend als de relatief jonge top drie is de prominente aanwezigheid van oude rockers in de lijst: AC/DC op achten, The Rolling Stones op acht en Bruce Springsteen op elf. Dat heeft alles te maken met de grootsechtalige stadiontournees die ze deden. Bij de allerjongsten zijn het Justin Bieber (op dertien) en The Weeknd (op vijftien) die op meer zitten. En een trend die ook al een paar jaar aanhoudt: hip-hop rijk op. Diddy op tien, Jay Z op 18 en Dr. Dre op 25. Bij hem was de verkoop van Beats kan Apple natuurlijk ook een belangrijke bron van inkomsten. (v)

UIT
VER
KOCHT

met o.a.
Cassius & Clapton

Neon club night

16.12.2016 Ancienne Belgique

Na een geslaagde eerste editie wordt **Ancienne Belgique** op vrijdag 16 december opnieuw omgevormd tot een echte dancehall. Niet in terug met basissamen AB Cassius, Clapton en Etienne de Cray in een onderbreken, flitsende AB Marthijn. En ook AB Club zal haar deuren open: het Belgische elektronische muziekfestival **MODERNALLY** coördineert hier de volgende danspartij. Met dj sets van o.a. **Stavros Kiofoos** en **Johannes Brecht**.

De Standard geeft vier vrienden een ticket, inclusief drankjes en een overnachting in hotel Metropole.

Win Neon night voor vier personen

via standard.be/uitverkocht

VERVAARDE MET OVERNACHTING

AS De
Standard